

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gl.—kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Svobodno oderuštvo v državnem zboru.

Gališki poslanec dr. Rydzovski je letos v spomladi nasvetoval, naj bi se zopet upeljale stare postave zoper oderuštvo, in katere so liberalni poslanci bili odpravili ljudem, posebno kmetiskim, v največjo škodo. Nasvet se je izročil posebnemu odboru. Preteče-li teden je ta v zbornici nasvetoval, kar je v $\frac{1}{2}$ leta iztuhel, namreč: naj vlada zavolj prevelikega oderuštva nekaj civilnih postav spremeniti da. O postavi zoper oderuštvo pa ti liberalni gospodje še besedice niso črhili. Minister pravice je še celo trdil, da je preklic oderuških postav, l. 1868. storjen popolnem nedolžen pri sedaj hudo razsajajočem oderuštvu. To je federalistične, konservativne in katoliške poslance z žalostjo in nevoljo napolnilo. Vzdignili so se dr. Rydzovski, dekan žl. Pflügl, župnik Weber, dr. Kabat in Krzczunowicz ter izpovedali liberalcem nenavadno veliko britkih resnic.

Razkrivali so v zgovorni besedi vzroke in izvirke sedanjemu slabemu gospodarskemu stanju v Avstriji, posebno pa grdemu oderuškemu roparstvu. Rekli so: krivi so najpoprej liberalni nauki, ki desetim božjim zapovedom krbajo javno veljavnost in čedalje bolj potrebno poštenost in pravičnost odpravljajo; krivi so liberalni poslanci, ki so kazenske postave zoper oderuhe zatrili. Poprej je oderuh ljudi skrivama odiral, sedaj sme pred sodnika stopiti, da mu ta, sicer s krvavelim srcem, ker vidi, da se jemlje 50, 100, 200, 500 in celo po 1000 procentov, mora dolžnika izdati, pobištvo temu zarubiti in posestvo prodati, večjidel po d sodnijsko ceno. Na Českem so oderuhi posestvo 4000 fl. cenjeno dobili za 850 fl. Kriva je liberalna stranka sploh, ki je v Avstrijo zaplodila grdo denarstveno barantijo. Ljudje, (tudi ministri bili so med njimi*) ki imajo denarje, sedaj rajši z njimi na borzi igrajo, ali jih na oderuške obresti dajajo, kakor da bi jih obrtniki in kmetijstvu v korist obračali. Kriv je, in sicer največ, preklic

*) Minister Banhans je moral zavolj takih reči odstopiti!

oderuške postave l. 1868. Kajti od onih dob so se oderuške pipevice strahovito pomnožile po vseh trgih in mestih, posebno tam, kder so Judi naseljeni, kakor na Gališkem. — Pred preklicem oderuške postave l. 1867 smo v Gališkem šteli v 130 srenjah samo 194 dražb, po preklicu pa l. 1868 že v 187 srenjah 271 dražb; l. 1873. v 409 srenjah 614 dražb in l. 1874. v 633 srenjah 1026 eksekutivnih licitacij; v 13 letih bodo vsi manjši posestniki in mestjani razdražbani. Vse dobi, večjidel judovski, oderuh.

Take resnice, s takimi številkami zarobljene, so naposled vendar tudi liberalne poslance iznemirile in zato se je sprejel nasvet: naj vlada poskrbi tudi za kazenske postave zoper oderuštvo. Sicer to ni veliko a vendar enkrat zopet nekaj. Kmetško ljudstvo pa ima priliko prepričati se, kde da so jegovi pravi prijatelji, ali med federalističnimi konservativci ali pa med večjidel nemčurskimi liberalci!

Nova dača pri duhovnikih.

Noveji čas je nekako sovražen vsem pravicam ali privilegijam ter jih je že mnogo odpravil, zlasti pri duhovniškem stanju, na primer: da so poprej bili bogoslovci vojaščine prosti. Toda gledé nalaganja davkov se pri duhovenstvu stare predpravitve strogo ohranjujejo in še nove dodajajo. Tako n. pr. plačujejo duhovniki deseti penez vsako deseto leto, kar pri nobenem drugem stanu ni v navadi, in sedaj se jim nalaga nova, posebna dača — za religiozni fond. Davki se računijo od vsega premoženja, brz ko dohodki presegajo pri škofu 15.000 fl., pri župniku 800 fl. in pri kaplanu 300 fl.

Za zgled postavimo semkaj slavno župnijo sv. Jurja v Ptuj, čije župnik so ob enem tudi dekan in prošt. Vse premoženje, kojemu je všteti tudi 6009 fl. ustanovnine ali šifting, je cenjeno na 90.829 fl., ki dajajo 2372 fl. 67 kr. čistega dohodka. Ker pa je plačilo župnikovo (kompetenčija) nastavljeno samo na 800 fl., zato morajo sedanji prošt zavolj ostalih 1472 fl. plačati 10% dače

od vseh 90.829 fl., kar znaša na leto 448 fl., t. j. nekoliko več, kakor vsa dosedanja štibra, namreč 436 fl. Letos morajo prvič plačati. Zamorejo se sicer pri ministerstvu gledé svote pritožiti, pa pomagalo ne bode nič. Sploh pa duhovniki povsod tožijo, da so se kompetencije prenizke nastavile. Čudno je tukaj zahtevanje vlade, naj bi štiftane meše, kder jih je več kakor 265, opravljali kaplani zastonj. Kaj bi neki uradniki rekli, če bi se jim djalo: česar okrajni glavar sam storiti ne more, to naj opravijo drugi uradniki — zastonj? Konjiški dekan plača novega davka 200 fl., slov. bistriški 100 fl., starotrški 206 fl., laški 500 fl., sp. polskavski župnik 60 fl. in celski opat 200 fl. itd. skupaj kakih 3000 fl.

Čeravno pa vse gre, ne skozi roke ordinarijatov, ampak okrajnih glavarstev, se vendar vse vrši v najlepšem porazumljenju duhovniških oblastij z g. Stremajerjem, ki na Dunaju živi in po vsej Cizlajtaciji nadzoruje vse cerkvene zadeve, minister že od l. 1873—187? Uzrokov porozumljenja nečemo razlagati, večidel so gmo tne kakšnosti.

Za novo cerkvo Sreca Jezusovega v Gradcu je nabranih že 14.529 fl. 42 kr. Med darovniki nahajamo knezoškofa graškega s 546 fl., kanonika Trummerja s 500 fl. in fabrikanta Engelhoferja s 600 fl. Darovani denarji so se obrnili za nakup zemljišča, na katerem bo cerkva stala.

Vodilo krščanskega življenja, postavil g. B. Par, velja 2 kr. na mehki in 4 kr. na trdneji podlagi, če se oglasi 1000 prejemnikov.

Gospodarske stvari.

Kdor si živinsko klajo vé pametno porazdeliti, temu živina po zimi ne bode stradala.

M. Zadnjo zimo, ki je do pozne spomladi brez prestanka trpela, je marsikteri naših kmetovalcev pomaujkanje živinske klaje težko občutiti moral. Takim nezgodam, kedar občno ali povsod nastopijo, je težko v okom prihajati. Edino sredstvo, ki pomaga, je, da se v vseh okoliščinah z krmo prav varčno ravna.

Kdor s pridelano klajo varčno ravna, ta svoje živine ne pušča gladovati, ampak ta le s krmo v začetku nepotrebno in nepremišljeno ne brska in nje ne raztrešava.

Varčen kmet ni ne lakomnik, ne raztrešavec, Toraj hočemo tukaj tudi svoje bralce opomniti, da s pridelano klajo o pravem času varčno ravna. In to je tudi v letih dobro, v katerih je obilica živinske klaje.

Pridelana klaja se mora že jeseni prav in primerno porazdeliti. V ta namen se voz v bremenah povezanega sena srednje velikosti zvaga. Če pa že tega ne, naj se pa vsaj vsa krma poprek v glavi preceni in prerajta, kolikor nje biti utegnē. Ali previsoko se pač ne sme segati, dru-

gače bi se oštel. Kajti treba je vedno pred očmi imeti, da vsako seno do spomladi na svojem zvnajnem obsegu in tudi na notrajni teži nekoliko zgubi. Ta zguba se pri 100 funtih travnega sena rajta na 15—20, pri detelji, na 10—25, pri otavi na 20—30 funtov.

Ko se je tedaj določilo in prerajtalo, koliko klaje je na parnah in v podstrešju, tako se mora na dalje izrajtati, koliko se je sme na dan pokladati. Krma bi se ne smela nevezana v hlev nositi. To se sicer da z malim trudom opraviti ali razmerno se visoko poplača.

Pridelana klaja se mora pa ne samo po množini, ampak tudi po dobroti porazdeliti. Slabejše krme se mora več polagati, boljše pa se sme nekaj manj dajati. Kajti očitno je, da cent slabega sena ni skoraj več vreden, kakor pol centa dobrega, in cent dobre krmne slame več izda, kakor cent slabega sena.

Da se zablatjeno sploh sprideno seno s soljo, z mlatenjem, kuhanjem ali parenjem popravlja in neškodljivo nareja, to znamo. Ali prav za prav je to vendar le pomota. Škodljivost takega sena se s takimi sredstvi k večjemu nekaj zmanjša, druga pa nič. Ako se dobro, zrezano seno z vrelin kropom popari, kakor kakov čaj, tako daje črste in prijeten duh od sebe. Ako se pa s spridenim senom tako postopa, da si je bilo poprej še tako skrbno očiščeno, se bodedo vedno lahko po gnijlem, plesnivem duhu prepričali, da je skozi in skozi notraj in zvnaj nezdravo in za poklajenje živine nepripravno. Vsako seno, ktero po taki skušnji ne da čistega duha od sebe, ne velja in je več ali manj nezdravo.

Kmet si mora pa svojo krmo tudi tako porazdeliti, da vsako leto senene ali slamnate klaje še nekoliko ostaja, in če tudi le mala mrvice.

Seno in slama se ne sme nikdar do zadnje bilke položiti, kakor se tudi iz denarnice zadnji goldinar ne sme nikdar razizdati.

V denarnici mora vedno neka zaloga biti, ravno tako pa tudi pri krmi.

Vedno more tudi nekoliko krme v zalogi biti, ker se pripetiti more, da pride po slabih letinah tudi najskrbnejši gospodar v zadrego in je prisljen po totti zalogi seči. Srečen, kdor jo ima. Kajti ona je njegove živinice rešitev.

Da se pa do take zaloge pride, mora se leto za letom oddelek pridelka, morda jeden ali pol podstrešnika pri proračunu za zimo iz rajtenga izpustiti in le ostala krma v poštev jemati. Drugo leto se to, kar se je zimo prej prihranilo, najprej živini pokrmi, da se po dolgem ležanju ne spridi. Mestote ga pa se jednaka množina krme novega pridelka poshrani; vrh tega pa še oddelek za drugo leto. Če se tako več let zaporedoma ravna, se s časom do precejšnje zaloge pride. Se ve da brez konca in mere se ne sme tako naprej postopati, le tako dolgo, da se zaloga nabere, ktera kmetijstvu zadostuje. Če v takih okoliščinah nerodovit-

nost ali kaka uima pridelek krme jednega leta uniči ali vsaj izdatno zmanjša, gospodar ne bode zastran klaje v zadregi. Po tem zakladu se pa sme le v izrednih primerlejših seči in kar se je odvezelo, se mora pri novi kositvi zopet dodati. Če že med nabiranjem zaloge nastopijo leta, v katerih se pičlo klaje pridela, sme se povečanje klajne zaloge opustiti in le na taka leta omejiti, v katerih je pridelek obilen ali vsaj sreden. Po nasvetovani zalogi smemo le v najhujši sili seči in jo pokrmiti.

Kdor na povedan način gospodari, ne bode nikdar primoran svoje živine prezgodaj na neprikladno pašo goniti ali pa celo po slami, strešnici segati, kakor so to v pretekli zimi nekteri storiti morali.

Ugovor, da ni mogoče, pičlih pridelkov tako porazdeliti, da bi vedno za zalogo nekaj ostajalo, ne velja. Kajti pomisliti se mora, da se z zrnjem, prgami, repo itd. marsikteri cent sena in slame prigosposoditi zamore.

Take krme se zamore vedno dobiti, senene in slamnate pa težko, včasih celo ne. Treba tedaj krmo pametno porazdeliti in ž njo varčno ravnati.

Varujmo sadna drevesa zajčevih zobov.

M. Divji zajci po polju in vinogradih, po travnikih in lesovju, kakor vse druge glodavke, so kmetovalcu v mnogih ozirih škodljivi. Največ pa trpijo pod zajčevimi zobmi mlada sadunosna drevesa. Marsikteri kmetovalec se ne boji ne truda ne stroškov, le da bi si sadunosnih dreves zaredil in zasadil, ali mala zamuda jeseni pred zimo mu uniči dostikrat ves, in včasih večleten, trud. Opustil je drevesa o pravem času obvarovati in ubaniti zajčevih zob. Posebno jablanice, in kolikor so žlahnejše toliko bolj, imajo od zajcev trpeti, posebno o snegovitih zimah, včasih pa tudi celo v zimah, ko ni snega in še dostikrat rano jeseni, ko je še prek in prek dosti hrane najti. Zato se naj o pravem času skrbi za pomočke, kojih je več.

1. Ako se debela in večje veje pomažejo z raznimi stvarmi kakor: s petroleom, katranom ali smolovcem, tako sicer to zoper zajce pomaga in jih odganja, ali primeri se, da se tudi drevesca posušé. Večkrat se nasvetuje, naj se drevesca pomažejo z mastjo, na primer s lesičjo, svinjsko, ribjo. Ali tudi to je deloma škodljivo. Kajti luknjice po skorji, katere so zdravju drevesa potrebne, se po tem zamažejo in zamašijo in razne bolezni se potem lotijo drevesa.

Maža iz apna, ila, krvi in scavnice je sicer dober pomoček proti mahu in lišaju in varuje tudi nekoliko časa proti zajcem. Vendar jo dolgotrajno mokrotno vreme spere in zajci taka drevesa še hujše napadajo. Če že hočemo s tako mažo drevesa varovati, tako se mora večkrat ponoviti.

2. Drevesa oviti, bodisi s čemkoli, je najboljši pomoček zoper zajca. Jemlje se trnje, palice, turšična slama, trstikovje ali ktera druga

slama. Najhitreje se ovijanje vrši, ako se škopna slama vzeme. Za vez služi najbolje pantovec, t. j. vrba zlatica, kakoršne pod vinogradih rade rastejo.

Skrajni čas za ovijanje je konec novembra. Drevesa ostanejo potem ovita do konec marca, še bolje pa do sred aprila.

Drevesa tudi poleti oviti puščati, kakor se to sem ter tje vidi, je škodljivo, ker debela preobčutljiva postanejo in se mnogo mrčesja, posebno škarjic, v takih ovitkih zareja, kar drevesu tudi škoduje.

Pomoček zoper podgane je divja poprova meta, (wilde Pfeffermince). Nek gospodar je iz svojega škedna kmalu pregnal vse podgane brž ko je po njem poprove mete nastlal.

Staro vino je v ceni poskočilo. Začeli so kupci iz Koroškega in G. Štajerskega, zlasti iz Gradca, po njem praševati. Za novo pa se skoro nihče ne glasi.

Sejmovi 15. dec. pri sv. Križu pri Slatini. 20. dec. v Teharjih in v Brežicah. 21. dec. na Laškem. 27. dec. v Vitanju.

Dopisi.

Iz Slovenjgradskega okraja. Kakor daleč je v našem okraju glas počil, da bo šel Frice Brandstetter k c. kr. celjski okrožni sodnji „kaše — jest“, ker je na ime svojega prijatelja, stotnika Seidl-na, za 60.000 fl. goljufivih mejnic med svet spravil, tako daleč je tega dogodka vsak pošten Slovenec in Katoličan vesel. — Kdor je v soboto v Slovenjgradu bil ali pa v nedeljo ljudi pri cerkvi in po gostilnicah opazoval, ta je videl, kako se je Slovencem samega veselja lice svetilo, in kako so brezumni liberalci in pa nemčurji pobiti bili zaradi Brandstetterja. Ne sme se sicer človek črez nesrečo svojega bližnjega veseliti; vendar pa nam krščanska zapoved ne velevala, bližnjega bolj ljubiti, kakor samega sebe. To pa bi storil vsak Slovenec, ki bi Brandstetterja ali pa Seidlna obžaloval; kajti ta človek je bil za nas štajerske Slovence prava mora, ki nas je kot poslanec tlačil in naš narodni duševni in gmotni razvoj oviral, kolikor je le mogel. In te more — smo menda zdaj za vselej rešeni!

Ta človek tedaj, tujec, nemčur, brezveren liberalce, je bil zastopnik nas, katoliških Slovencev v deželnem in državnem zboru!! Brandstetter zagovornik Slovencev in pa maček čuvaj slanine, to je vse edno. Ker smo tedaj mi, posebno pa naši duhovni gospodje, Brandstetterja dobro poznali smo v našem katoliško-političnem društvu nezaupnico do njega enoglasno sprejeli in mu jo tudi pismeno poslali. Vsled te nezaupnice bi bil Brandstetter moral iz državnega zbora izstopiti, in človeku domačinu, možu našega zaupanja, prostor

napraviti, ako bi za čast kaj maral, in ako ga nebi iz našega okraja nobeden zagovarjal. In kdo ga je zagovarjal, kaj mislite? No, Slovenjgradski apotekar g. Kaligarič ga je kot načelnik našega okrajnega zastopa v imenu celega okraja (!) v graški „Tagespošti“ zagovarjal, po katoliško-političnem društvu in po njegovih udih pa zaničljivo udrihal in trdil, da ima celi okraj zaupanje do Brandstetterja. Zdaj ko je Brandstetterja sodnija zaradi njegovih velikanskih goljufij na odgovore poklicala, zdaj pa vsak lahko vidi, kdo je Brandstetterja bolje poznal, katoliško-politično društvo, ki mu je že leta 1872. bilo nezaupnico poslalo, ali g. Kaligarič, ki je po svoji grdi navadi zaničljivo o tem društvu v Tagespošto pisal, pa Brandstetterja zagovarjal! — Da tisti, ki sam vere nima, in se Boga ne boji, le tako dolgo pošteno ravna, dokler ga žandar vidi, to smo mi že dolgo vedeli, zato smo pa bili Brandstetterju nezaupnico poslali. Skušaja sedaj uči, da smo prav imeli. Ta dogodek bo pa menda tudi vsakega spametoval, da ne bo ob času volitev nikdar več na Kaligarič-a in jegove liberalne tovariše in pomagače poslušal; kajti liberalec ni nikdar zaupanja pri Katoličanu vreden!

Iz Teharjev. (Varujte se mazačev!) Tukaj je pretečeni teden še mlad kmet žalostno smrt storil, zapustivši ženo in otroke. Blizo pred enim letom se ga je lotila iz uzrokov; ki se tukaj popisati ne dajo, božjast ali betek sv. Valentina. Strlo ga je v začetku po 10—16krat na dan — se ve, da ga ni dolgo krč držal. — Podal se je k zdravniku; toda vsak izučen zdravnik mu je bil prepočasen in predrag. — Tedaj se poda k mazačem — konjedercem. Kdor mu je kakega mazača svetoval, prikupil se mu je; in za take mazače — konjederce denarja nikoli ni zmanjkalo. — Nekaj dni pred svojo smrtjo je bil celih 8 dni pri nekem takem zdravniku blizo Vranskega! Ko pride domu se vleže — in ne vstane več; v treh dneh je bil mrtev. Ne bi ta prigodba zamogla c. k. okrajnega glavarja nakloniti, da zdravnika — konjoderca popraša, na katerem vseučilišču si je pravico pridobil, da smeje ljudi ozdravljati?

Od sv. Lovrenca pod Prežinom. (Nekaj od celjskega šolskega sveta). Pri sv. Lovrencu pod Prežinom je bila koncem lanskega šolskega leta služba nadučitelja razpisana. Prošnikov je bilo več. Po postavi ima kr. svet pravico 3 prošnike po okr. š. svetu deželnemu šol. svetu priporočiti. Zastopi se samo po sebi, da kr. š. svet, ki prebiva in uraduje v šolski srenji, želi tistega za učitelja dobiti, katerega na prvem mestu priporoča. Okr. š. svet celjski pa tega ne razume. Kajti njegovo načelo je, vse prevreči in podreti, karkoli srenjski kr. š. svet tirja in želi. Tako je storil, ali hotel storiti, pri delitvi učiteljske službe pri sv. Lovrencu pod Prežinom; kajti 3 od kr. š. sveta priporočene in zaželjene prošnike je na rav-

nost obrnil, — in postavil prvega za zadnjega, in zadnjega za prvega. Kake uzroke je imel za to djanje, menda sam ne ve; ker vsi prošniki od kr. š. sveta priporočeni imajo blizo enake spričala; samo od okr. š. sveta na prvem mestu priporočeni je najmlajši.

Da je tako ravnanje okr. š. sveta celjskega Prožinske srenjčane razžalilo, je vsakemu razvidno. Tedaj se pritoži kr. š. svet zoper to ravnanje na ravnost pri visokem deželskem š. svetu v Gradcu in praša, k čemu se pošiljajo prošnje učiteljske kr. š. svetu, ako pa njegova beseda nobene veljave nima? Tudi se čudi, da srenja ravno v najimenitnejši zadevi — šolski — nebi imela druge dolžnosti, kakor plačati. To je bilo zadosti. Deželni š. svet je pritožbo kr. š. sveta za opravičeno spoznal, predlog okr. š. sveta zavrgel, in od kr. š. sveta Prožinskega na prvem mestu priporočenega za učitelja pri sv. Lovrencu pod Prežinom imenoval. — To imenovanje je bila strela iz jasnega neba med visoke in imenitne gospode mogočnega okr. š. sveta celjskega. Niso vedeli, kako bi svojo sramoto popravili. Oni protestirajo — in se pritožujejo, misle, da bo dež. š. svet imenovanje učitelja preklical. Tega pa ni storil. — Ta slučaj veliko uči. Šolske postave davke plačujočemu kmetu niso posebno ugodne in pravične; in ako mu še to po postavi zavarovano pravico že okr. š. svet krati, se pač smeje prašati, ne bi li tega zamogel tudi kdo drugi storiti le brez manjšega posla in s manjšimi stroški?

Iz gornje savinkse doline. Slučajno mi je prišel od nedelje 28. t. m. „Sl. Narod“ v roke. Med raznim drugim sem tudi čital nek dopis iz Šoštanja. Ves dopis meri na to, da bi se po savinski dolini projektirana železnica predrugačila na hasek Skalčanom. Dopisnik malo malo pozna krasne naše kraje in jihovo skrito in odprto dragocenost. — Hvalisanje šaleške doline lahko dandanes vsak prizna, t. j. lahko pove, da se tam precej premoga nahaja — in da nekoliko ljudi cinkovo rudo koplje, po kojeh sta že 2 podvzetnika si zastoj žepe izpraznila. To je pa skoro vse!

Nam se dozdeva prevelika budalost, ravno v tem važnem trenutku, ko je vsa stvar pred vladnim pragom, take neotesane, zavidljive pšice metati, ktere bi prelebk vso doseданjo nadouničile; kajti kdor prosi, mora tiho čakati na dar. In kako je mogoče s tako nevošljivostjo zborovanje odličnih in mogočnih gospodov savinske doline napadati, kojim gotovo občni blagor vsaj toliko na srcu leži, kolikor g. dopisniku. Odkritosrečno bodi povedano in dokazano je, da ti izvedeni gospodje skrbijo, da bodo ako se bode železnica tukaj kedaj stavila, ž njo zvezali vse važne industrijelne kraje. Ti poštenjaki skrbijo, da bi železnica bila v prid obema dolinama, kder bi sčasoma lahko cvetelo gospodarsko in obrtniško blagostanje — in mnogo dobička prinašalo celej državi. Pa pustimo to, ker vemo, da omenjenega

dopisa mnenje ni občno, temuč le dopisnikovo, kojega jako kratek pogled ne pozna dobrot ožje zveze večjih važnih krajev, ter se boji, da bi na novi železnici kakega drugega človeka vidil, kakor samega sebe. — Njemu naj bo tudi resnica povedana, ako nje še ne vé, da ni blizo kraja, v katerem bi se toliko z židovi imelo opraviti, kakor v Šoštanju. Kaj bo pa potem? — Zatoraj zana-prej le mirno in varčno, da se nam vsem kaj ne pripeti; da bi še n. pr. dalj časa z našim „Steierwagrinam“ mogli zadovoljni biti. Trkajmo rajši složno proseči vsi na pravem mestu — in če se nam sreča odpre, bomo lahko tudi složno za-peli; „Bliža se železna cesta, — nje se, dragi, veselim; — iz Mozirja v bližnji Šoštanj, — kakor ptiček poletim.“

Iz Ljutomera. Kakor po naključbi naletel sem danes na štey. 16. dunajskega časopisa „der Grundbesitzer.“ List kaže na škandalozne razmere, ka-tere se po protinarodni, krivi politiki našega okr. glavarja vedno v večjem številu stvarjajo.

Rečem, da Slavjan, da posebno Slovenec ima uzrokov dovolj, da se vsakega človeka, ki pred svoje navadno zaime še besedico „von“ stavi kolikor mogoče ogiblje. Vsaj nas pri mnogobroj-nem številu takih nemških „von“ ravno ta be-sedica spominja, da so bili in še so naši narodni nasprotniki. Nasprotje do nas, zaviranje našega na-predka jim je spravilo plemenitaštvo. Koliko imen bi tukaj lahko navedel, ko bi mi le vsa taka imena ne bila preveč ostudna! Danes hočem samo rav-nanje nekovih plemenitašev pri in v Ljutomeru na podlagi omenjenega časopisa nekoliko razjasniti. Misli si, dragi, da sedita v okrajni komisiji za uravnanje zemljišnega davka dva „ritterja von“ ki tamošnjega g. geometra silno silno sovražita, ker ta ni — plemenitaškega pokolenja in ker se drzne imena slovenskih vasi okoli Ljutomera v slovenščini pisati.

G. Premiersteinu mora hudo sitno biti, da se mu hoče tudi v tej komisiji slovenščina viniti!

„Človek bi znorel, ako premišluje, da slo-venščina že celo v c. kr. uradnije sega. In celo uradniki, reci c. kr. uradniki, se predrznejo gojiti narodni duh, narodni čut! Danes morem braniti okr. šolski svet pred slovenščino, jutraj pa že mo-ram tožiti geometra, da mi slov. vasi zapisuje po vsej sili v slovenskem pravopisu. Kaj sirota hočem početi? — Dajmo geometra v disciplinarno preiskavo! — In Spirk in sodrug pl. Hempel mo-gočno prikimneta. Nasvet obvelja. — In sedaj kako priščno veselje za me, pa tudi kaka nei-stina, ko sem 15. nov. v kom. seji naznanil, da je geometer g. Augusta v disciplinarni preiskavi.“

— Ker pa g. Premierstein ni Bog in Hempel je-gov prerok, bil je ves trud zastonj. Premierstein je obračal, namestnija pa obrnila in „wenn es beisst, der kratze sich — die lange Nase.“

Sicer bi ta škandal slov. občinstvo malo za-nimal, ako se v tej komisiji nebi obravnavale naše

denarne razmere, ako ta nebi imela dolžnosti, da naše dohodke vestno in mirno preceñi. Gotovo je, da bodo slov. vasesm njihova slov. imena ostala, naj se Premierstein za §. 19 osnovnih postav briga ali ne. Zato smo mu porok mi in naše ljudstvo, samo to nas skrbi, da nebi v omenjenih sejah one hladnokrvne stvarnosti pogrešali, katera je nepo-gojno potrebna. Sicer bi pa najbolj želeli, da bi g. Premierstein brž prišel na boljšo službo — proč od nas!

Od Pesnice. (Odgovor na poslano v „Marb. Ztg. št. 134). Nekega dneva je bil volk pri kralju zverin, levu, zatožen, da je edino ovce nekemu siromaku raztrgal. Zato na odgovor po-klican, pride pred leva. Tožba se mu naznani. Kedar jo volk sliši, začne kričati: „to je laž, obrekovanje“, akoravno še mu je kost v goltu ti-čala in je žrelo imel krvavo. Te besede volka niso opravičile, ampak bil je obsojen, in medved je dobil povelje, ga raztrgati. Z enakimi bese-dami zagovarja g. Kassesnig, zdravnik pri Pes-nici — takov je podpis — „padarja z zelenimi hruškami“. Ali to nič ne dokaže, zato dopisnik ostane pri tem, kar je takrat pisal.

Gledé drugega dopisa v slov. Gosp. pa se tožite sami, da niste šli k bolniku, kedar ste bili poklicani. Sodite sedaj sami: kaj bi Vi rekli, ako bi bili nevarno bolni in bi poslali po zdravnika, ta pa bi rekel: „ne morem zdaj iti, ker moram poprej za srenjo N. zapisnik napraviti“ — ali če bi, kedar je bolniku zelo sila, zdravnik kričal: ne grem, ker je poprej drugi vračil? Le sodite sami! Ako zdravnika, kateri je navadno bolnika vra-čil, ni doma, ali pa oddaljen, se pokliče v sili bližnji, da bolniku vsaj začasno pomaga, kakor vé in zna. Čuda se mi zdi, kako zamorete enako pisati!

Za zdaj pa še pristavim, da se zelo motite, ako mislite koga z ovakimi poslanimi v „Marb. Ztg.“ postrašiti. To vsakega tako malo ustraši, kakor vrano „ded v kuruzi“.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zarad goljufije zatoženi Brandstetter je poslanstvo za mesta Maribor, Ptuj, itd. odložil 27. nov. in že se glasijo nasledniki: znani prusak in lutrovec Reuter, potem dr. Duhač in pa dvorni svetovalec baron Gödl. Kedar Brand-stetter odloži poslanstvo v deželni zbor štajerski, kamor so ga kmetski nemškutarji volili, se hoče neki oglasiti za kandidata znani „bavski kmet.“ No, tega nam je še treba! — Zaželjena sloga med Staro in Mladoslavenci v Gorici in Primorskem je že toliko, kakor na suhem. — Na Českem in Moravskem pošiljajo zaporedom prošnje do dr-žavnega zbora za večjo colnino na tuje blago. — V Gradcu se je začela grozno velika pravda zo-per nevernika Taušinskega, bivšega profesorja v Mariboru in potem voditelja nezadovoljnih delav-

cev. Tožen je na veleizdajstvo. — Razve ministra Lasserja mislijo neki še 3 odstopiti, le Stremajer se trdno drži. Razprava o proračunu za l. 1876 se je na Dunaju začela. Vpisanih je mnogo govornikov, med njimi tudi naš g. Herman. Ministrom se očita, da niso dobro računili in da ne bode zmanjkalo na leto 30, ampak 61 milijonov. Štajerski poslanci so zahtevali železnico iz Hartberga v Radgono, Ormuž in Novi. Vojni minister jih podpira.

Te dni so dokončali zlivanje 100 novih Uhačijevih kanonov. Morebiti jih bomo skoraj uporabili.

Vnanje države. Ruskega cesarja obiskat je je naš nadvojvoda Albreht odpotoval. Pravijo, da to veliko pomeni. Pruski liberalci so se Bismarka že navolili in se bojijo, da zviti mož kedaj z njimi ne dela tako, kakor sedaj s Katoličani. Grki so 2 ministra na tožno klop posadili, ker sta škofijske sedeže za visoke denarje prodavala in sicer za svoj žep.

V Hercegovini je junaški Peko Pavlovič Turke na potu nenadno prejel, jih več 100 pobil, 300 pušek pobral in 800 glav živine vzel. Vojvoda Ljubibratič je razjen in je odšel v Dubrovnik.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XVIII.

Naša pot dalje je bila na eskvilinski hrib, kjer stoji mnogoznana bazilika Marije snežne ali Marija večja — S. Maria Maggiore — ker je med vsemi 80 Marijinimi cerkvami v Rimu največja in morebiti tudi najstarejša med vsemi na svetu. — Imenuje se Marija snežna — S. Maria ad nives — od sledeče prigodbe. Sred 4. stoletja ob času papeža Liberija sta v Rimu živela 2 pobožna zakonska v obilnem premoženju; bila sta brez otrok. Sklenila sta tedaj Marijo za dedičino svojih zakladov postaviti; le kako bi se to najlepše zgodilo, nista vedela. Obrneta se v molitvi do Marije in jo prosita, da jima svojo željo razodene. V spanju je bilo obema, pa tudi papežu naznanjeno, naj na mestu, kjer bo v jutru sneg ležal, cerkev postavita. V jutru 5. avgusta v največji vročini je res bil s snegom*) pokrit prostor, kjer zdaj krasna bazilika Marijino slavo oznanjuje. Vsako leto se 5. avgusta slovesno obhaja praznik Marije snežne, in na spomin mične dogodbe med božjo službo iz višine na glave pobožnih sipljejo bele cvetlice, katere kakor kepice snega po cerkvi rahlo padajo.

Pred cerkvo na visokem stebu stoji krasna Marijina podoba; stebel je iz nekega paganskega tempelna.

Po širokih stopnicah smo stopili v predsvetišče, ki je na stebre naslonjeno; vrh njega je lični mostovž, iz katerega papež na praznik Marije

vnebovzvetja slovesno apostolski blagoslov delijo. Na desno so zadidane sv. dveri. Znotranji del je poln krasote in blišča, ki človeka presune, kader vstopi. Sree res čuti, da je na svetem prostoru. Obok zalšajo mozajik — slike iz Marijinega življenja. Cerkev je razdeljena v 3 ladje, ktere močni stebri iz belega marmorja nosijo.

Ferdinand, kralj španski, je prvo zlato, ki ga je iz Amerike dobil, za pozlačenje oboka podaril. Štirje stebri iz porfirja, okinčani s pozlačenim listjem nosijo baldahin, pod katerim stoji papežev altar. V raki iz porfirja, ki je pod altarcem, je neki počivalo truplo pobožnega patricija Janeza, ki je ustavnik ove cerkve; zdaj je v njej shranjeno nekoliko od trupla sv. apostola Matije in več drugih svetnikov. Pred papeževim altarcem je konfesijon; tla so s krasnim marmorjem pokrita; svetijo se, kakor zrcalo, in ravno tukaj so si sedanjí papež Pij IX. svoj grob izbrali; tam želijo počivati; grob je z marmornato ploščo pokrit in se da dobro spoznati. Za altarcem v konfesijonu se shranjuje zaklad ove cerkve, in sicer: 5 desek, od betlehemskih jaslí s trohico sena, na katero je bilo nebeško dete položeno, v glažovnati omarici, okovani s čistim zlatom in srebrom. Na večer 23. grudna vsako leto se za očitno počaščenje vernikom izpostavi in ostane izpostavljeno 24. in 25. Na desno od konfesijona leži zala kapela sikstinska; ime je dobila od Siksta V., ki jo je postavil. Oko se ne more dovolj nagledati krasnega tabernakelna za presv. Reš. Telo. Nosijo ga podobe angelov. V tej kapeli počivlje truplo sv. Jeronima in nektera trupla nedolžnih otrok, od Heroda pri Betlehemu pomorjenih. Na levo je borghesijanska ali pavlinska kapela, ktero je Pavl V. iz roda Borghesov postavil; v njej nad altarcem se čuva obče znana čudovita slika Marije, ktero je po sporočilu nabarval sv. Luka. Ob času sv. Gregorja Velikega l. 590 v strašnem pomoru so jo v pokorivni procesiji po mestu nosili; enako tudi l. 1837. zavoljo hude kolere, in 1860. zavoljo krvave vojske. Slika je navadno zakrita. Zunanjo cerkev kinči po laški šegi izdelan, nenavadno špičast zvonik in 2 široki kupli.

(Nastavek prih.)

Prečastiti in blagorodni gospod

Martin Strajnsak,

dekan in nadžupnik v Hočah!

1. decembra se je po mnogo stoletjih posvečena zveza podpisanih župnij s prečastito Hočko dekanijo sicer razvezala; pa naša udanost, spoštovanje in ljubezen do svoje matere, preslavne dekanije v Hočah, in posebej do Vas, prečastiti in preljubljeni gospod dekan in nadžupnik! ostane nerazrušljiva. Bog Vas živi!

Župnijsko predstojništvo Matere Božje v Rušah, Device Marije v Puščavi, sv. Lovrenca pri Koroški železnici, in sv. Jakoba v Lembahu.

*) V Rimu sneži redkokrat in sneg nikoli ne obleži.

dopisa mnenje ni občno, temuč le dopisnikovo, kojega jako kratek pogled ne pozna dobrot ožje zveze večjih važnih krajev, ter se boji, da bi na novi železnici kakega drugega človeka vidil, kakor samega sebe. — Njemu naj bo tudi resnica povedana, ako nje še ne vé, da ni blizo kraja, v katerem bi se toliko z židovi imelo opraviti, kakor v Šoštanju. Kaj bo pa potem? — Zatoraj zana-prej le mirno in varčno, da se nam vsem kaj ne pripeti; da bi še n. pr. dalj časa z našim „Steierwagrlnam“ mogli zadovoljni biti. Trkajmo rajši složno proseči vsi na pravem mestu — in če se nam sreča odpre, bomo lahko tudi složno zapeli; „Bliža se železna cesta, — nje se, dragi, veselim; — iz Mozirja v bližnji Šoštanj, — kakor ptiček poletim.“

 Denešnja 50. številka „Slovenskega Gospodarja“ bila je od c. k. okrajnega glavarja g. Seeder-ja zasežena in pograbljena zaradi nekega dopisa iz Ljutomera, v katerem je bil govor o tamošnjem c. k. okrajnem glavarju g. Premiersteinu.

Izpustivši nepovoljni sostavek umestimo tukaj sledeči dopis.

Iz Koroškega. (Razne novosti.) Zadnjič smo omenili, kako drage so postale naše ljudske šole že samo zavolj nevkretno uravnanega novega nadzorništva. Denes spregovorimo o gimnazijah, kojih imamo 3, namreč v Celovcu, v Beljaku in pri št. Pavlu v labodski dolini. Prva je najdražja, ker zahteva na leto 23.411 fl., ravnatelj ima 1900 fl. plače in 175 fl. doklade in še 300 fl. doneska za stanovanje. Profesorji vlečejo po 1800, 1400 in 1200 fl. Belaška gimnazija potrebuje precej menje, namreč 9225 fl. Obedve nas tedaj stanete 35.154 fl. Za št. Pavlsko gimnazijo, kder č. oo. menihi benediktini učijo, pa država ničesar ne potroši, ta nas tedaj najmanj ali nič ne stane. Tudi celovska gimnazija nas ni stala ničesar, dokler so jo benediktini imeli. Razun tega je še vsako leto mnogo ubogih dijakov v samostanu dobivalo hrane, obleke in denarne podpore. Sedaj je vse drugače!

Naši 2 hranilnici sostavljate svoje letne račune. Zavolj tega bo celovska hranilnica od 13. dec. t. l. do 19. januarja 1876, belaška pa od 15. dec. do 10. januarja 1876 zaprta.

V Risah v G. ziljski dolini se je pretečeni teden vršila rešitva naturalnih davkov za tamošnjo župnijo. Ljudje pa ž njo niso nič kaj zadovoljni. Skoro vsak toži in pravi, da bi veliko laglje in rajše staro bernjo župniku dajal, kakor pa sedaj po 100 in 200 rešnine plačal.

Na Obirju ima g. Poganc, po domače Miklave, veliko pristavo, kder je marljivi mož pred par leti začel umno sirarstvo. Pravijo, da podvzetje že veselo napreduje in veliko dobička vrže. Je posnemanja vredno!

Nova steza črez Predselnik v Obirskem je stala 9000 fl., se pa ni tako dobro napravila, kakor bi bilo pri tolikih stroških pričakovati. Bodo jo pa morali tem bolj popravljati.

Od Pesnice. (Odgovor na poslano v „Marb. Ztg. št. 134). Nekega dneva je bil volk pri kralju zverin, levu, zatožen, da je edino ovco nekemu siromaku raztrgal. Zato na odgovor poklican, pride pred leva. Tožba se mu naznani. Kedar jo volk sliši, začne kričati: „to je laž, obrekovanje“, akoravno še mu je kost v goltu tičala in je žrelo imel krvavo. Te besede volka niso opravičile, ampak bil je obsojen, in medved je dobil povelje, ga raztrgati. Z enakimi besedami zagovarja g. Kassesnig, zdravnik pri Pesnici — takov je podpis — „padarja z zelenimi hruškami“. Ali to nič ne dokaže, zato dopisnik ostane pri tem, kar je takrat pisal.

Gledé drugega dopisa v slov. Gosp. pa se tožite sami, da niste šli k bolniku, kedar ste bili poklicani. Sodite sedaj sami: kaj bi Vi rekli, ako bi bili nevarno boleni in bi poslali po zdravnika, ta pa bi rekel: „ne morem zdaj iti, ker moram poprej za srenjo N. zapisnik napraviti“ — ali če bi, kedar je bolniku zelo sila, zdravnik kričal: ne grem, ker je poprej drugi vračil? Le sodite sami!

Ako zdravnika, kateri je navadno bolnika vračil, ni doma, ali pa oddaljen, se pokliče v sili bližnji, da bolniku vsaj začasno pomaga, kakor vé in zna. Čuda se mi zdi, kako zamorete enako pisati!

Za zdaj pa še pristavim, da se zelo motite, ako mislite koga z ovakimi poslanimi v „Marb. Ztg.“ postrašiti. To vsakega tako malo ustraši, kakor vrano „ded v kuruzi“.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Zarad goljufige zatoženi Brandstetter je poslanstvo za mesta Maribor, Ptuj, itd. odložil 27. nov. in že se glasijo nasledniki: znani prusak in lutovec Reuter, potem dr. Duhač in pa dvorni svetovalec baron Gödl. Kedar Brandstetter odloži poslanstvo v deželni zbor štajerski, kamor so ga kmetski nemškutarji volili, se hoče neki „oglasiti za kandidata znani „baverski kmet.“ No, tega nam je še freba! — Zaželjena sloga med Staro- in Mladoslavenci v Gorici in Primorskem je že toliko, kakor na suhem. — Na Českem in Moravskem pošiljajo zaporedom prošnje do državnega zbora za večjo colnino na tuje blago. — V Gradu se je začela grozno velika pravda zoper nevernika Taušinskega, bivšega profesorja v Mariboru in potem voditelja nezadovoljnih delav-

cev. Tožen je na veleizdajstvo. — Razve ministra Lasserja mislijo neki še 3 odstopiti, le Stremajer se trdno drži. Razprava o proračunu za l. 1876 se je na Dunaju začela. Vpisanih je mnogo govornikov, med njimi tudi naš g. Herman. Ministrom se očita, da niso dobro računili in da ne bode zmanjkalo na leto 30, ampak 61 milijonov. Štajerski poslanci so zahtevali železnico iz Hartberga v Radgono, Ormuž in Novi. Vojni minister jih podpira.

Te dni so dokončali zlivanje 100 novih Uhačijevih kanonov. Morebiti jih bomo skoraj upotreabili. —

Vnanje države. Ruskega cesarja obiskat je je naš nadvojvoda Albreht odpotoval. Pravijo, da to veliko pomeni. Pruski liberalci so se Bismarka že navolili in se bojijo, da zviti mož kedaj ž njimi ne dela tako, kakor sedaj s Katoličani. Grki so 2 ministra na tožno klop posadili, ker sta škofjske sedeže za visoke denarje prodavala in sicer za svoj žep.

V Hercegovu je junaški Peko Pavlovič Turke na potu nenadno prejel, jih več 100 pobil, 300 pušek pobral in 800 glav živine vzel. Vojvoda Ljubibratič je ranjen in je odšel v Dubrovnik.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XVIII.

Naša pot dalje je bila na eskvilinski hrib, kjer stoji mnogoznana bazilika Marije snežne ali Marija večja — S. Maria Maggiore — ker je med vsemi 80 Marijinimi cerkvami v Rimu največja in morebiti tudi najstarejša med vsemi na svetu. — Imenuje se Marija snežna — S. Maria ad nives — od sledeče prigodbe. Sred 4. stoletja ob času papeža Liberija sta v Rimu živela 2 pobožna zakonska v obilnem premoženju; bila sta brez otrok. Sklenila sta tedaj Marijo za dedičino svojih zakladov postaviti; le kako bi se to najlepše zgodilo, nista vedela. Obrneta se v molitvi do Marije in jo prosita, da jima svojo željo razodene. V spanju je bilo obema, pa tudi papežu naznanjeno, naj na mestu, kjer bo vjtru sneg ležal, cerkev postavita. V jutru 5. avgusta v največji vročini je res bil s snegom *) pokrit prostor, kjer zdaj krasna bazilika Marijino slavo oznanjuje. Vsako leto se 5. avgusta slovesno obhaja praznik Marije snežne, in na spomin mične dogodbe med božjo službo iz višine na glave pobožnih sipljejo bele cvetlice, katere kakor kepice snega po cerkvi rahlo padajo.

Pred cerkvo na visokem stebru stoji krasna Marijina podoba; steber je iz nekega paganskega tempelna.

Po širokih stopnicah smo stopili v predsveetišče, ki je na stebre naslonjeno; vrh njega je lični mostovž, iz katerega papež na praznik Marije

vnebovzvetja slovesno apostolski blagoslov delijo. Na desno so zadidane sv. dveri. Znotranji del je poln krasote in blišča, ki človeka presune, kader vstopi. Srce res čuti, da je na svetem prostoru. Obok zalšajo mozajik — slike iz Marijinega življenja. Cerkev je razdeljena v 3 ladje, ktere močni stebri iz belega marmorja nosijo.

Ferdinand, kralj španski, je prvo zlato, ki ga je iz Amerike dobil, za pozlačenje oboka podaril. Štirje stebri iz porfirja, okinčani s pozlačenim listjem nosijo baldahin, pod katerim stoji papežev altar. V raki iz porfirja, ki je pod altarcem, je neki počivalo truplo pobožnega patricija Janeza, ki je ustavnik ove cerkve; zdaj je v njej shranjeno nekoliko od trupla sv. apostola Matije in več drugih svetnikov. Pred papeževim altarcem je konfesijon; tla so s krasnim marmorjem pokrita; svetijo se, kakor zrcalo, in ravno tukaj so si sedanji papež Pij IX. svoj grob izbrali; tam želijo počivati; grob je z marmornato ploščo pokrit in se da dobro spoznati. Za altarcem v konfesijonu se shranjuje zaklad ove cerkve, in sicer: 5 desek, od betlehemskih jaslje s trohico sena, na katero je bilo nebeško dete položeno, v glažovnatih omarici, okovani s čistim zlatom in srebrom. Na večer 23. grudna vsako leto se za očitno počaščenje vernikom izpostavi in ostane izpostavljeno 24. in 25. Na desno od konfesijona leži zala kapela sikstinska; ime je dobila od Siksta V., ki jo je postavil. Oko se ne more dovolj nagledati krasnega tabernakelna za presv. Reš. Telo. Nosijo ga podobe angelov. V tej kapeli počivlje truplo sv. Jeronima in nektera trupla nedolžnih otrok, od Heroda pri Betlehemu pomorjenih. Na levo je borghesijanska ali pavlinska kapela, katero je Pavl V. iz roda Borghesov postavil; v njej nad altarcem se čuva obče znana čudovita slika Marije, katero je po sporočilu nabarval sv. Luka. Ob času sv. Gregorja Velikega l. 590 v strašnem pomoru so jo v pokorivni procesiji po mestu nosili; enako tudi l. 1837. zavoljo hude kolere, in 1860. zavoljo krvave vojske. Slika je navadno zakrita. Zunanjo cerkev kinči po laški šegi izdelan, nenavadno špičast zvonik in 2 široki kupli.

(Nastavek prib.)

Prečastiti in blagorodni gospod

Martin Strajnsak,

dekan in nadžupnik v Hočah!

1. decembra se je po mnogo stoletjih posvečena zveza podpisanih župnij s prečastito Hočko dekanijo sicer razvezala; pa naša udanost, spoštovanje in ljubezen do svoje matere, preslavne dekanije v Hočah, in posebej do Vas, prečastiti in preljubljeni gospod dekan in nadžupnik! ostane nerazrušljiva. Bog Vas živi!

Župnijsko predstojništvo Matere Božje v Rušah, Device Marije v Puščavi, sv. Lovrenca pri Koroški železnici, in sv. Jakoba v Lembahu.

*) V Rimu sneži redkokrat in sneg nikoli ne obleži.

Razne stvari.

Milodari za hercegovinske in bosenske rodbine.

Č. g. Mih. Grabar pri sv. Vrbanu 2 fl. 20 kr. Juri Šmave, kaplan, 2 fl. Jož. Šac, nadučitelj 1 fl., Fr. Vraz, poštnar 1 fl. 50 kr. Zefa Smrečnik, kuharica 1 fl. — vsi v Kamci. — Dva neimenovana 2 fl. Jožef Kunej v Soboti 5 fl. Vesela družba 2 fl., Slatenšek v Trbovljah je poslal 33 fl. Prenesek 18 fl. 55 kr., skupaj 68 fl. 25 kr.

(Čitalnica v Mariboru) ima v nedeljo 12. t. m. občni zbor s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo gledé denarnega stanja,
2. Poročilo gledé društvenega delovanja,
3. Volitev novega odbora in
4. Razni predlogi.

Začetek ob 3. uri popoldne. K temu zboru vse ude ujudno vabi Odbor.

(Konfiskacija) „Slov. Gospodarja“ štev. 48. od visoke c. k. okrožne sodnije celjske ni bila potrjena. Državni pravdnik je rekuriral v Gradec.

(Kat. polit. društvo v Slov. Gradcu) bode imelo zbor v nedeljo 12. t. m. Začetek zbora ob 1/2 4 popoldne. Odbor.

(Od sv. Petra) pod Mariborom se nam piše, da so Francisko Grah iz Viničke vesi mrtvo našli na travnikih pri Hrastovcu. Pravijo, da je vinjena bila in zmrznila. Pijanci pazite!

(Koli ali „štange“) za telegraf se do 15. dec. kupujejo v Konjicah (310), v Celju (40), v Vojniku (160), v Poličanah (10) in v Ormužu (51).

(Pogorel) je Jakobu Zerinsku pri sv. Mibaelu hlev, preša, 50 centov sena, tudi nekaj vina je pokončanega. Škoda se ceni na 1000 fl. Zavarovan je bil za 600 fl.

(Spremembe v Lav. škofiji.) Č. g. K. Lesjak je imenovan za župnika v Kostrivnici.

(Za družbo duhovnikov) so nadalje vplačali čč. gg.: Stoklas in Kelemina po 22 fl.; Stanjko, Pernavsl, Skerta, Kalin Jan., Kalin Fr., Urek, Vraz Ant., Bratanič, Hrg, Jaric A., Štor, Tombah po 11 gl., Sparhakl 1 fl.

(Dražbe). 11. dec. Matija Vračič, (3.) — 13. dec. Juršejeva zapuščina 1960 fl., Miha Sakošek v Loki 2205 fl. (3.) — 14. dec. Martin Grmovšek v Dogmancih, 1120 fl. (3.) Blaže Ban, 2130 gld. (3.), Anton Levak v Artičah, 4500 fl. (3.), Franco Pušnik v Hudemkotu, 3000 fl. (3.), Jakob Arlič v Glažutarskem, 871 fl. (3.) — 16. dec. Blaž Jezrnik v Lešju 500 fl. (2.) — 17. dec. Tom. Šuta v Gruškemvrhu 2490 fl. (2.), Blaž. Dobnik v Trničah 2011 fl. (2.) in Janez Kozjak 612 gld. (3.), zadnji Slovenec nad Arvežem.

Listič uredništva: Dopisi iz Koroškega, Lembaha, Makolj, Kamce, Celja, Savinske doline prihodnje.

Tržna cena	V	V	V	V	V
pretekli teden	Mari-	Ptuju	Celju	Varaž-	Celov-
	boru			dinu	cu
	fl.	fl.	fl.	fl.	fl.
	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
Pšenice vagan	4 70	4 50	4 80	4 —	5 31
Rži	3 90	3 60	3 85	3 30	3 54
Ječmena	3 30	2 80	3 25	—	2 90
Ovsa	1 90	1 90	2 50	—	2 —
Turšice	3 10	2 60	3 20	2 45	3 —
Ajde	2 80	2 40	—	2 40	3 40
Prosa	3 10	2 45	2 90	—	2 —
Krompirja	1 40	1 20	1 20	1 30	10 —
Sena cent.	1 40	1 60	1 40	2 —	1 —
Slame (v šopkih)	1 50	1 60	1 45	—	1 5
za steljo	1 10	1 —	1 20	—	90 —
Govedine funt	— 26	— 26	— 26	— 20	— 23
Teletine	— 29	— 28	— 30	— 24	— 26
Svinjetine	— 28	— 28	— 28	— 28	— 30
Slanine	— 33	— 31	— 36	— 44	— 45

Pozor! To se ne sme prevideti!
Darovi za božične praznike in novo leto.

Zalogo zlatnine in srebernine.

Čast. p. n. občinstvo storim pozorno na svojo

ZALOGO ZLATNINE IN SREBERNINE,

ter priporočam posebno: naprsnice (broše), naročnice, naprstka, kambice (obročke za ključ), jedilno orodje za odrasle in otroke, zajemnice za smeteno in juho, cedila za čaj, kleščica za sladkor, obročke za obrisala, kozarčke za jajca, solenke, skledice za sadje in sladkor, gorsčnice, tabakire, sreberne in zlate svetinje, obročke iz granata, zlata in srebra, nališpane naročnice, zlate navesne in navesne, zlate in demantne prstane, zlate in sreberne verižice za gospode in gospé, križce iz zlata in srebra neizbrisljive monograme za perilo, štamplije itd. itd.

Vse najnovejšega dela in na poljubno izbiro.

V zalogi imam tudi **raznoversne stvari iz novega najlepšega srebra**, vse s kolekom porošvana, ki so tudi za vezila prikladne.

Naznanjam tudi, da sprejemam vsa popravila, spadajoča v moj posel, graviranje (vrezovanje) in pozlačenje in ognju.

Dragotine, staro zlato in srebro kupujem ali zamenjavam.

Naročila od zunaj se takoj izvršujejo.

HENRIK SCHÖN,

juvelir, zlatar in srebernar v Mariboru,

v spod. gospodski ulici, pri g. Grubič-u (poprej Eisl-nu)
hiš. štev. 105.

Loterijske številke:

V Trstu 4. decembra 1875: 53 57 9 42 18.

V Lincu 86 38 44 88 55.

Prihodnje srečanje: 18. decembra 1875.

Najnovejši kurzi na Dunaju.

	d	kr.
Zedinjeni drž. dolg (100 gl.) 4 gld. 20 kr. %	69	40
Upne (kreditne) srečke po 100 gl. prvotne vrednosti, brez obresti, pa s 4kratnim srečanjem	167	50
Ažijo srebra	104	90
zlatá	5	31

Podpisani vzame v svojo trgovino

učenca,

kateri je izvršil IV. razred nizkih šol in mora biti od dobrih starišev iz dežele. Tisti, kateri zamorejo od doma neodvisni biti, imajo predstvo, ker hočem za obleko in vso postrežbo sam skrbeti.

Stariši naj se toraj pismeno ali osobno do mene kakor hitro mogoče obrnejo.

Ig. Loj. Altmann,

trgovec in posestnik v Brežicah.

Mladenič,

zmožen slovenskega in nemškega jezika se vzame v uk v štacuni s špecerijskim blagom, kje, se zve v J. M. Pajk-ovej tiskarni v Mariboru. 3-6

1-3

Ces. kralj.

dvorni puškar

Ivan M. Erhart,

v Mariboru

priporoča svojo zalogo za darila v Božiču in novem letu.

Puške dvocevke od spredaj za nabijati iz železa od . . . gl. 11 — 15

Puške dvocevke od spredaj za nabijati iz svila (drota) od . . . 16 — 30

Lefauchaux (lefoše) . . . 22 — 200

Lencaster (lénkaster) . . . 40 — 250

Revolverje od . . . 6 — 18

Pistole dvocevke . . . 2.40 kr.

enocevne . . . 1.20 "

Vedno se tudi nahajajo v zalogi vsakovrstni patroni in drugi predmeti za lovce.

Popravljanje se zvršuje naglo in prav po nizkej ceni.

1-6

Pravi WILHELM OVI

antiartritični antirevmatični

čaj za čiščenje krvi

(Čisti krv zoper protin in revmatizem.)

je kot

zimsko zdravljenje

edino gotovo zdravilo krv čisteče sredstvo,

S privoljenjem
c. k. dvorne
pisarne vsled
sklepa na Du-
naji 7. dec.
1858.

ker je od
prvih medi-
cinskih
avtoritet
Evrope

Vsled Nj. Vel.
Najvišjega po-
velja zoper po-
narejenje zava-
rovano. Dunaj,
28. marea 1871.

z najboljim uspehom upotrebljavano bilo.

Ta čaj čisti celi organizem; preišče, kakor nobeno drugo sredstvo, dele celega trupla in odvrne iz njega po nastranjenem upotrebljevanju vse nečiste za bolezen nabrane reči; tudi je učinek gotovo ustrajajoč.

Temeljito ozdravljenje protina, revmatizma, otročjih žil in zastaranih trdovratnih boleznih, vedno gnoječih se ran, kakor vseh spušajev pri spolnih boleznih in po koži, mozolov po telesu ali licu, lišajev, sifilitičnih ran.

Posebno ugoden uspeh je imel ta čaj pri zgnetenji jeter in vranice, enako pri zlati žili, zlatenci, silnem bolenji po čutnicah, kitah in udih, potem pri tišanju v želodeu, vetrovih, zaporu, seavnih nadlogah, močenju, možkem oslavljenju, toku pri ženah.

Bolezni, kakor bramorji, žlezni otok, ozdravijo naglo in temeljito, ako se pije čaj neprenehljivo, kajti on je hladeče sredstvo, ki raztopi in žene scavnico. Celi kup spričeval, pripoznavalnih in pohvalnih pisem, ki se tirjane zastoj dopošiljajo, spričuje resničnost zgorej uvajenih razlogov.

Svarimo pred ponarejanjem in sleparijo!

Pravi Wilhelmovi antiartritični antirevmatični čaj za čiščenje krvi se dobiva le iz prve mednarodne fabrikacije Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega čaja za čiščenje krvi v Neunkirchen pri Dunaju ali v mojih po časnikih navedenih zalogah.

Zavitek, po 8 obrokov razdeljen,

po predpisu zdravnika pripravljen, s podukom v različnih jezicah 1 gld., posebej za kolek in zavoj 10 kr.

Na ugodnost p. n. občinstva se pravi Wilhelmov antiartritični antirevmatični čaj dobiva v Mariboru pri Alojziju Kvandestu, v Celju pri Fr. Raušerju in v Baumbahovi apoteki, v Mozirju pri Tribue-u, v Podčetrtku pri Müllerju, v Slov. Bistrici pri Janezu Janošu, v Slov. Gradcu pri Kaligariču, v Ptujju pri Drag. Girodu, v Varaždinu pri dr. Hattlerju in v Ljubljani pri Lasniku, apotekarju.